

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 323/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. J., Č., zastúpenej advokátom JUDr. L. Š., Advokátska kancelária, Č., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 17 D 896/96, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. marca 2008 doručená sťažnosť M. J. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 D 896/96.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v roku 1996 podala sťažovateľka na okresnom súde návrh na dodatočné prejednanie dedičstva, na základe ktorého bolo začaté konanie vedené pod sp. zn. 17 D 896/96. V predmetnom konaní vydal okresný súd uznesenie, ktorým sa vlastníkom „*novobjaveného majetku*“ stala sťažovateľka v podiele jednej polovice a druhá polovica pripadla do dedičstva po zomrelom druhom účastníkovi konania. Po podanom odvolaní jedného z účastníkov konania Krajský súd v Žiline (ďalej len „*krajský súd*“) toto uznesenie zrušil svojím uznesením sp. zn. 9 Co 54/97 a konanie zastavil z dôvodu, že prejednaniu veci bráni prekážka veci rozhodnutej, „*nakol'ko predmetné pozemky boli prejednané v pôvodnom konaní*“. Okresný súd 12. februára 1998 vydal opravné uznesenie, ktorým opravil doložku právoplatnosti uznesenia krajského súdu sp. zn. 9 Co 54/97. Sťažovateľka podala proti opravnému uzneseniu odvolanie a krajský súd toto uznesenie zrušil.

Dňa 24. augusta 2004 sťažovateľka uznesenie krajského súdu sp. zn. 9 Co 54/97 napadla podaním dovolania. Dovolací súd rozsudkom z 26. októbra 2006 predmetné uznesenie zrušil (okrem výroku o trovách konania) a vec v rozsahu zrušenia vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Následne krajský súd 31. októbra 2007 vydal uznesenie, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu z 5. decembra 1996 „*vo výrokoch o určení všeobecnej ceny dodatočne objaveného majetku poručiteľa, čistej hodnoty dodatočne objaveného dedičstva a o potvrdení nadobudnutia dedičstva*“ a v tejto časti vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

V závere sťažnosti sťažovateľka uviedla: „*Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že konanie o dodatočné prejednanie dedičstva trvá už viac ako 11 rokov, pričom do dnešného dňa nebolo skončené. Po vydaní rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 13.10.2006, ktorým bolo rozhodnuté, že Najvyšší súd uznesenie Krajského súdu v Žiline zrušuje okrem výroku o trovách konania a vec mu vracia v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie. Predmetný rozsudok Najvyššieho súdu mi bol doručený dňa 25.01.2007 Okresným súdom v Čadci. Následne sa sťažovateľka viackrát dotazovala na Krajský súd v Žiline, či bol predmetný spis č. 17 E 896/96 zaslaný Okresným súdom v Čadci na Krajský súd v Žiline, avšak i dňa 24.05.2007 jej bolo oznámené Krajským súdom v Žiline, že do tohto dňa predmetný spis nebol Okresným súdom v Čadci doručený na Krajský súd v Žiline. Týmto nekonaním*

Okresného súdu v Čadci jej ako jednej z dedičiek vznikajú neúmerne škody, pretože dedičia, ktorí nadobudli majetok (dnes už na základe zrušeného uznesenia Krajského súdu v Žiline) tento neustále prevádzajú a ona sa bez právoplatného rozhodnutia vo veci nemôže domáhať svojich práv.“

Opierajúc sa o uvedení argumentáciu sťažovateľka navrhla ústavnému súdu, aby vo veci takto rozhodol:

„Základné právo M. J. rod. Ž., bytom: N., okres Č. na prerokovanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Čadci vo veci vedenej pod č. k. 17 D 896/96 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva M. J. rod. Ž., bytom: N., okres Č. finančné zadostučinenie vo výške 500.000,- Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré je povinný zaplatiť porušovateľ do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu.

Súd priznáva sťažovateľke náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 6.296,- Sk za 2 úkony právnej pomoci /prevzatie, príprava zastúpenia a podanie sťažnosti -jeden úkon á 3.176,- Sk + 190,- Sk režijný paušál/ na účet právneho zástupcu JUDr. L. Š. do 3 dní od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu

(v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Zo sťažnosti a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav posudzovaného konania:

Dňa 12. júna 1996 sťažovateľka podala na okresnom súde návrh na dodatočné prejednanie dedičstva (týkajúci sa viacerých nehnuteľností).

Dňa 3. júla 1996 príslušný notár vyžiadal od právneho zástupcu sťažovateľky súvisiace podklady.

Dňa 31. októbra 1996 bola príslušným notárom spísaná za prítomnosti účastníkov konania zápisnica z dedičského konania.

Uznesením z 31. októbra 1996 okresný súd konanie o dedičstve zastavil (v časti návrhu sťažovateľky).

Dňa 5. decembra 1996 bola príslušným notárom spísaná za prítomnosti účastníkov konania zápisnica z dedičského konania.

Uznesením z 5. decembra 1996 okresný súd určil všeobecnú cenu dodatočne objaveného majetku a potvrdil nadobudnutie dedičstva v podiele jednej polovice pre sťažovateľku a jednej polovice pre druhého účastníka konania, proti uzneseniu podal jeden z účastníkov konania 13. februára 1997 odvolanie.

Krajský súd o podanom odvolaní rozhodol tak, že uznesením sp. zn. 9 Co 54/97 zo 14. marca 1997 uznesenie okresného súdu zrušil, pričom v časti o trovách konania vrátil vec na ďalšie konanie a v ostatnej časti konanie zastavil z dôvodu prekážky už prejednávanej veci (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28. apríla 1997).

Okresný súd vydal 12. februára 1998 opravné uznesenie, ktorým opravil doložku právoplatnosti. Proti opravnému uzneseniu podala sťažovateľka 26. februára 1998 odvolanie. Krajský súd o podanom odvolaní rozhodol uznesením zo 16. novembra 1998, ktorým opravné uznesenie okresného súdu zrušil a „*konanie ohľadne opravy doložky právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Čadca č.k. 17D 896/96-42 zo dňa 5.12.1996*“ zastavil.

Sťažovateľka podala na okresnom súde 20. februára 2004 proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 9 Co 54/97 zo 14. marca 1997 dovolanie.

Okresný súd 2. júla 2004 vyzval sťažovateľku na odstránenie väd podaného dovolania, sťažovateľka reagovala podaním doručeným okresnému súdu 21. júla 2004 a 20. septembra 2004.

Okresný súd 2. augusta 2004 vyzval sťažovateľku uhradiť súdny poplatok za podané dovolanie. Sťažovateľka 6. septembra 2004 požiadala okresný súd o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Okresný súd 7. septembra 2004 vyzval sťažovateľku oznámiť údaje a predložiť súvisiace doklady na účely rozhodnutia o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov. Sťažovateľka na uvedenú výzvu reagovala 20. septembra 2004.

Okresný súd 24. septembra 2004 požiadal Správu katastra Kysucké Nové Mesto o oznámenie skutočností na účely rozhodnutia o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, ktorá mu požadované podklady zaslala 19. novembra 2004.

Uznesením z 26. novembra 2004 okresný súd sťažovateľke nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Sťažovateľka uhradila súdny poplatok za podané dovolanie 3. januára 2005.

Okresný súd predložil podané dovolanie spolu so spisovým materiálom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 1. februára 2005.

Najvyšší súd 19. mája 2005 vrátil spisový materiál s podaným dovolaním okresnému súdu ako „*predčasne predložený*“.

Okresný súd predložil opätovne po odstránení nedostatkov spisový materiál s podaným dovolaním najvyššiemu súdu 20. júna 2005.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Cdo 137/2005 z 26. októbra 2006 uznesenie krajského súdu sp. zn. 9 Co 54/97 zo 14. marca 1997 (okrem výroku o trovách konania) zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie (spisový materiál bol okresnému súdu vrátený 20. novembra 2006, rozsudok bol sťažovateľke doručený okresným súdom 25. januára 2007).

Okresný súd 23. januára 2007 požiadal najvyšší súd o zaslanie exemplárov rozsudku najvyššieho súdu, ktoré mu boli doručené 31. januára 2007.

Okresný súd požiadal 7. februára 2007 Register obyvateľov Slovenskej republiky o oznámenie údajov o trvalom pobyte účastníka konania (jedného z dedičov), ktorý mu požadovaný údaj oznámil 14. mája 2007.

Okresný súd predložil spisový materiál krajskému súdu 20. augusta 2007.

Krajský súd uznesením sp. zn. 10 CoD/21/2007 z 31. októbra 2007 zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 17 D/896/1996 z 5. decembra 1996 „*vo výroku o určení všeobecnej ceny dodatočne objaveného majetku poručiteľa, čistej hodnoty dodatočne objaveného dedičstva a o potvrdení nadobudnutia dedičstva*“ a v tejto časti ho vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (spisový materiál bol okresnému súdu vrátený 12. novembra 2007).

Okresný súd požiadal 24. januára 2008 a opätovne 27. júna 2008 Mestský úrad Kysucké Nové Mesto o oznámenie adresy jedného z účastníkov konania, ktorá mu bola oznámená 1. júla 2008.

Otázku existencie zbytočných prietahov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a podľa spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. III. ÚS 252/05). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci. Tieto tri kritéria zohľadňuje

pri namietanom porušení práva na prejednanie záležitosti súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je konanie v dedičskej veci. Z obsahu súdneho spisu ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej či skutkovej zložitosti veci.

V správaní sťažovateľky ústavný súd nezistil žiadne okolnosti majúce za následok zbytočné predĺženie posudzovaného konania.

Tretím kritériom, ktoré ústavný súd pri posúdení otázky existencie zbytočných prietáhov zobral do úvahy bol samotný postup okresného súdu pri prejednávaní veci. Ústavný súd v podstate preskúmal dve etapy, z ktorých pozostáva meritórne konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 17 D 896/96. Ide o obdobie od 12. júna 1996, keď sťažovateľka podala návrh na dodatočné prejednanie dedičstva, do 28. apríla 1997, keď bolo konanie právoplatne skončené po vydaní uznesenia krajského súdu sp. zn. 9 Co 54/97 zo 14. marca 1997. Druhou preskúmanou etapou konania je obdobie od 12. novembra 2007, keď po zrušení uznesenia okresného súdu z 5. decembra 1996 krajským súdom bol spisový materiál predložený na ďalšie konanie okresnému súdu.

Podľa zistenia ústavného súdu okresný súd pri prerokovávaní a rozhodovaní o uvedenom návrhu v rámci meritórneho konania a pri vykonávaní s ním súvisiacich úkonov postupoval plynule bez zbytočných prietáhov s výnimkou krátkodobého úseku počnúc 24. januárom 2008, keď okresný súd požiadal Mestský úrad Kysucké Nové Mesto o oznámenie adresy jedného z účastníkov konania, do 27. júna 2008, keď okresný súd uvedenú výzvu zopakoval. Ide o nečinnosť v trvaní štyroch mesiacov, ktorú ústavný súd kvalifikuje ako ojedinelý prietáh.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietáh v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

V zmysle judikatúry ústavného súdu ak dospeje ústavný súd k záveru, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné posúdiť ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03, III. ÚS 52/05) alebo s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, III. ÚS 252/05).

Ústavný súd teda zistenú nečinnosť okresného súdu posúdil ako ojedinelý priet'ah, ktorý nemal za následok porušenie s'ťažovateľkiných práv, a preto s'ťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2008